
ПРОГЛААС

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий”

кн. 2, 2013 (год. XXII), ISSN 2367-8585

ХРОНИКА

СВЕТОВЕН СИМПОЗИУМ ЗА ТВОРЧЕСТВОТО НА ДОСТОЕВСКИ

WORLD SYMPOSIUM ON DOSTOYEVSKY'S LITERARY HERITAGE

От 8 до 14 юли 2013 г. се проведе XV международен симпозиум на **International Dostoevsky Society (IDS)** в Дома на руската емиграция (Дом русского зарубежья имени А. Солженицына) в Москва. На конгреса участваха над 140 специалисти в областта на достоевистиката от Русия, САЩ, Япония, Великобритания, Испания, Италия, Франция, Германия, Австралия, Нова Зеландия, България и други страни. Световният форум, осъществен с голям размах, перфектна организация, богата културна програма с участието на най-добрите познавачи на творчеството на писателя протече в уникална атмосфера, в която нямаше идеология, а гостоприемство, оживление, радост от срещите, любопитство, съпричастие към гледната точка на другия и задълбочени дискусии.

Международното сдружение „Достоевски“ е основано на Запад през 1971 г. от известни слависти от различни страни по света. То издава научното списание „Dostoevsky Studies“, провежда симпозиуми на всеки три години, води активна научна и просветна дейност. Предишните симпозиуми са осъществени в Нотингам, Любляна, Осло, Ню Йорк, Женева, Будапеща, Неапол и други градове на Европа. Със званието „Почетен президент“ в различни години са били удостоявани знаменити учени като Рене Уелек (САЩ), Георгий Фридендер (Русия), Дмитрий Лихачов (Русия), Надин Натова (САЩ) и

др. За първи път симпозиум на IDS се провежда в Москва, в родината на великия руски писател. За първи път председател на Обществото стана руски учен – проф. Владимир Захаров от университета в Петро-заводск.

Основната тема на симпозиума беше „Достоевски и журналистиката“ и тя по естествен начин насочи вниманието към „Дневник на писателя“, в който намират отражение най-горещите въпроси на 70-те години на XIX в. в руското общество. Трудно е да се отличат в няколко изречения интересните доклади и колоритните присъствия на форума. Сред тях бяха изложенията на Игор Волгин „Достоевски и журнализм как мирозозидающий проект“, на Борис Тихомиров „Мотив „онтологической насмешки“ в творчество Достоевского“, „Кодекс Достоевского: журнализм как творческая идея писателя“ на Владимир Захаров, на Карен Степанян „Типология реализма Достоевского в „большом времени“ (Шекспир, Сервантес, Бальзак, Маканин)“, на делегатите от Италия Стефано Алое „Великий инквизитор и етико-политическая жизнь Италии „эпохи Берлускони“ (един много остроумен и актуален доклад, който беше изнесен на руски с перфектно чувство за хумор), сравнителния анализ между „Анали“ на Тацит и „Бесове“ на Достоевски от младата колега Алесандра Визинони, изложенията на председателя на Българското сдружение Емил Димитров „Достоевски и романът икона“, на Владимир Донев (ВТУ) „Достоевски и Солженицын: „Один день Ивана Денисовича“ в свете „Записок из Мертвого дома“ и др.

Обсъжданията продължаваха в поредица от кръгли маси, посветени на различни теми. Впечатление направи изследването на родословното дърво на Достоевски четири века и половина назад, осъществено от издателски колектив под ръководството на Игор Волгин. Културната програма включи посещение на фамилното имение Даровое, на музея-квартира „Ф. М. Достоевски“ в Москва, изложбата „Ръкописите на Достоевски“. В Националната библиотека „Пушкин“ бяха представени саморъчно изписани от Достоевски документи и най-новото в технологиите за разчитане на ръкописи. В Дома на Пашков участниците се почувстваха като в разкошна сцена от „Война и мир“.

Текстологичната школа в Петрозаводск издава целия „каноничен“ Достоевски по старата руска ортография отпреди 1917 г. с критичен анализ на всички типове грешки и издателски намеси. Предлагат се нови инструменти за филологически анализ в интернет-лаборатория за съответния писател. Попълват се в цялостен електронен вариант и съчиненията на Г. Р. Державин, А. И. Херцен, В. И. Дал, Ф. М. Достоевски, М. М. Достоевски (брат на великия писател), А. М. Достоевски (по-малкия брат на писателя), А. Г. Достоевска (втората съпруга на писателя), Л. Ф. Достоевска (дъщеря на писателя), Амвросий Оптински, Лев Оптински, Макарий Оптински, писателите И. С. Шмельов, Б. К. Зайцев, И. А. Бунин и др. Проектът се осъществява с финансовата помощ на Руския държавен научен фонд (РГНФ) – срв. <http://philolog.petrso.ru/>.

Особена ценност представлява цялостното издание в електронен вариант на списанията на братя Достоевски „Время“ (1861–1863) и „Епоха“ (1864–1865) и сп. „Гражданин“, което Фьодор Михайлович редактира през 1873–1974 г. и където публикува своя „Дневник на писателя“. Предстои запълването на раздели „Достоевски в критиката приживе (1845–1881)“ и „Достоевски в мемоаристиката“.

Както посещението в семейното имение на Достоевски Даровое, перфектно организирано от проф. Виктор Владимирович от университета в Коломна, така и традиционната служба помен, която Международното общество инициира от 1971 г. насам, но за първи път на сакралното място – в църквата в имението Даровое, оставиха незабравими спомени.

Нашето участие беше приветствано още в началото на симпозиума, когато председателят на Българското общество „Достоевски“ д-р Емил Димитров беше награден с почетен диплом за принос в дейността на международната организация заедно само с други четирима ръководители на организацията – бившата председателка Дебора Мартинсен (САЩ), председателите на унгарската секция Каталин Кроо, на италианската – Стефано Алое и на японската – Фумидзуки. Българското общество беше прието за асоцииран член на световната организация. Въпреки че присъстваха само двама учени от нашата страна, признанието за българското участие беше неколkokратно заявено официално и в непринудени срещи и разговори.

Владимир Донев представи своята книга „Александър Солженицин. Класика срещу канон“, а резюметата на двата доклада бяха публикувани на руски и английски в материалите на Симпозиума. Предстои издаването на два тома, които ще запознаят световната научна общност и почитателите на твореца с най-новите интерпретации и подходи в достоевистиката, ще съхранят и разпространят духа на световния празник в чест на великия руски писател.

Владимир Донев

ДЕСЕТИ ЮБИЛЕЙНИ ТЪРЖЕСТВА В ЗЛАТАРИЦА, ПОСВЕТЕНИ НА ИВАН РАДОСЛАВОВ И ИВАН МЕШЕКОВ

TENTH ANNIVERSARY CELEBRATIONS IN ZLATARITZA
COMMEMORATING IVAN RADOSLAVOV AND IVAN MESHEKOV

Лауреат на Националната награда за литературна критика е проф. д-р Антония Велкова-Гайдаржиева (ВТУ)

На 27 септември 2013 г. в гр. Златарица се проведе Десетото честване на Иван Радославов и Иван Мешекков. На всеки две години, вече две десетилетия, тържествата, организирани от Общината и катедра „Българска литература“ на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, почитат делото на двамата критици, родени в града и дали много на българската литература. През това време бяха преиздадени техни книги, проведоха се научни конференции и дискусии за тяхното наследство и за съдбата на българската литературна критика, излязоха сборници.

Идеята е да се премисли миналото с послание към съвременността. Затова още на първите празници беше учредена Националната награда за литературна критика на името на Иван Радославов и Иван Мешекков. Лауреати досега са Сабина Беляева (посмъртно), Никола Георгиев, Светлозар Игов, Михаил Неделчев, Иван